

Område: Trygg och säker Hälsa- och sjukvård och rehabilitering	Version:	Giltig fr.o.m. 2015-12-21	Ersätter:
Ansvarig: Medicinskt ansvariga	Ansvarig för revidering:		Granskad av:
Beslutad av: Medicinskt ansvariga	Beslutad datum:	Revideras datum:	Intern/extern:
Omfattar enhet/verksamhet: Vård och omsorg, förvaltningen för funktionshinder			Ärendenummer: Sov 298/2017

Riktlinje för medicintekniska produkter

Sammanfattning

Hela processen av medicintekniska produkter från upphandling, förskrivning, användande, besiktning, rekonditionering samt utrantering regleras av lagar och författningar. Kommunen ska erbjuda god och säker vård och behandling vilket innebär att det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs samt garantera att de medicintekniska produkterna är säkra, tillförlitliga och ändamålsenliga.

Endast CE-märkta produkter får användas. Med en CE-märkning lovar tillverkaren att varan uppfyller de säkerhetskrav som EU ställer, att produkten är säker och att tillverkaren tar ansvar för produkten under förutsättning att produkten använts i det utförande och till det ändamål som tillverkaren anger. Arbetsgivaren har enligt lagen en skyldighet att tillhandahålla och utbilda i användandet av arbetstekniska hjälpmedel, i Örebro län kallade omvårdnadshjälpmedel. Verksamhetschefen utser de av hälso- och sjukvårdspersonalen som ska ha förskrivningsrätt vilket kräver utbildning. Förskrivaren skall bedöma brukarens behov i ett helhetsperspektiv. Detta skall göras utifrån tillgänglig evidens, brukarens livsområden och delaktighet. En egenvårdsbedömning görs i samband med en riskbedömning vid förskrivning av hjälpmedlet eftersom medicintekniska produkter är en hälso- och sjukvårdsåtgärd.

De medicintekniska produkterna delas in i fyra områden; undersökningsutrustning, behandlingshjälpmedel, omvårdnadshjälpmedel och personliga hjälpmedel för det dagliga livet - individuellt utprovade hjälpmedel. Om en negativ händelse eller ett tillbud inträffar med en medicinteknisk produkt ska rutinerna för avvikelshantering följas och produktidentiteten ska säkerställas för varje medicinsk produkt som har varit inblandad i en negativ händelse eller tillbud. I riktlinjen beskrivs varje yrkeskategori/befattnings ansvarsområde.

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehåll	3
Lagar och författningar	4
Hälsa- och sjukvårdslag	4
Patientlag	4
Patientdatalag	4
Patientsäkerhet	4
Kvalitetssäkring	4
Tillverkarens produktansvar	4
Egenvård	5
Arbetsmiljölager	5
Användning av medicintekniska produkter	5
Personalens kompetens och ansvar	5
<i>Hälsa- och sjukvårdspersonalens kompetens och ansvar</i>	6
<i>Användning av medicintekniska produkter</i>	6
<i>Förskrivarutbildning</i>	6
<i>Förskrivarutbildning för förskrivare av omvårdnadshjälpmedel och personligt utskrivna hjälpmedel</i>	6
Avvikelsehantering	7
Förskrivningsprocessen	7
Ansvarsfördelning i Örebro län	8
Upphandling sker i samarbete i Örebro län kommuner.....	8
Ansvarsfördelning för medicintekniska produkter/hjälpmedel i Örebro kommun	9
Hälsa- och sjukvårdspersonalens kompetens och ansvar	9
Enhetschefens ansvarsområde är:	9
Sjuksköterskans ansvarsområde är:	10
Arbetsterapeutens ansvarsområde är:	10
Hjälpmedelskonsulents ansvarsområde är:	11
Hjälpmedelsteknikers ansvarsområde är:	12
Medicinskt ansvarigs ansvarsområde är:	13
Omvårdnadspersonal ansvarsområde är:	14
Centrum för hjälpmedels ansvarsområde finns beskrivet på: CFH.....	14
Referenser	15
Litteratur.....	15

Lagar och författningar

Hälso- och sjukvårdslag

Landsting och kommun har ett ansvar för hjälpmedel till funktionshindrade enligt § 3 b § och § 18 b i Hälso- och sjukvårdslagen 1982:763. Kommunen ska erbjuda god och säker vård och behandling vilket innebär att det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs.

Patientlag

Lagen (2014:821) syftar till att stärka och tydliggöra patientens ställning samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Den enskilde ska vara delaktigt och ges möjlighet att välja hjälpmedel om det med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnaderna för hjälpmedel framstår som befogat.

Patientdatalag

Lagen (2008:355) beskriver grundläggande bestämmelser och behandling av personuppgifter, sekretess och elektronisk åtkomst, sammanhållen journalföring och olika kvalitetsregister, Lagen beskriver också den enskildes rättigheter.

Patientsäkerhet

Författningens (SOSFS 2008:1 med tillägg 2013:6) syfte är att värna om patientsäkerheten och garantera att de medicintekniska produkterna är säkra, tillförlitliga och ändamålsenliga.

Med en medicinteknisk produkt avses en produkt som enligt tillverkarens uppgift ska användas, separat eller i kombination med annat, för att hos människor enbart eller i huvudsak

1. påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra en sjukdom,
2. påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera en skada eller ett funktionshinder.

<http://www.hinfo.se/nyhjmguide/Index.aspx?Customer=&StepID=34>

Kvalitetssäkring

Socialstyrelsens författningssamling Ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården SOSFS 2011:9 reglerar vårdgivarens övergripande ansvar att säkra kvaliteten.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns rutiner för användningen och hanteringen av medicintekniska produkter som fortlöpande följs upp, utvecklas och säkras. Ansvaret ska vara fastställt i en lokal rutin.

Tillverkarens produktansvar

Det finns ett antal författningar som reglerar det ansvar som tillverkaren av medicintekniska produkter har. Endast CE-märkta produkter får användas. Med

en CE-märkning lovar tillverkaren att varan uppfyller de säkerhetskrav som EU ställer, att produkten är säker och att tillverkaren tar ansvar för produkten. En medicinteknisk produkt får endast användas i det utförande och till det ändamål som tillverkaren anger. I annat fall övergår tillverkningsansvaret för produkten från tillverkaren till användaren.

Egenvård

Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2009:763.

Det är den legitimerade yrkesutövaren inom hälso- och sjukvård som inom sitt ansvarsområde ska göra en bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård. Medicintekniska produkter är en hälso- och sjukvårdsåtgärd och egenvårdsbedömning görs i samband med en riskbedömning vid förskrivning av hjälpmedlet.

Arbetsmiljölag

Arbetsmiljölagens (1977: 1160) syfte är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att uppnå en god arbetsmiljö. Arbetsgivaren har enligt lagen en skyldighet att tillhandahålla arbetstekniska hjälpmedel, i Örebro län kallade omvårdnadshjälpmedel, och utbildning i deras användande för att omvårdnadsarbetet ska kunna utföras på ett säkert sätt.

Användning av medicintekniska produkter

Socialstyrelsens författning om användning av medicinska produkter i hälso- och sjukvården SOSFS 2013:6 innebär:

1. att endast säkra och medicinskt ändamålsenliga medicinska produkter och, till dessa, anslutna informationssystem används på patienter
2. att endast säkra och medicinskt ändamålsenliga produkter förskrivs, utlämnas respektive tillförs patienter.
3. att de medicintekniska produkterna och de, till dessa, anslutna informationssystemen är kontrollerade och korrekt installerade innan de används på patienter,
4. att information från tillverkare och myndigheter om de medicintekniska produkterna finns tillgänglig för hälso- och sjukvårdspersonalen och annan berörd personal.
5. att rutinerna inom ramen för ledningssystemet finns tillgängliga för hälso- och sjukvårdspersonalen samt för annan berörd personal,
6. att medicintekniska produkter som har förskrivits, utlämnats eller tillförts till patienter kan spåras.

Personalens kompetens och ansvar

Verksamhetschefens ansvar

Verksamhetschefen skall, efter uppdrag från vårdgivaren, utse vem eller vilka av den behöriga hälso- och sjukvårdspersonalen som ska få förskrivningsrätt och göra en bedömning av om hälso- och sjukvårdspersonalen och annan berörd

personals utbildningar är adekvata mot bakgrund av den kompetens som krävs för att

1. vara utbildningsansvarig
2. förskriva och utlämna medicintekniska produkter till patienter
3. ta fram skriftliga anvisningar för specialanpassade produkter - specialanpassade omvårdnadshjälpmedel används inte i Örebro kommun
4. vara anmälningsansvarig

Hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens och ansvar

Patientsäkerhetslagen (2010:659)

Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen skall utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav. Vården skall så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen bär själv ansvaret för hur arbetsuppgifterna utförs. Hälso- och sjukvårdspersonalen får överlåta en arbetsuppgift till någon om kravet på en god och säker vård uppfylls. Den som överlåter en arbetsuppgift till någon annan svarar för att denne har förutsättningar att fullgöra uppgiften.

Användning av medicintekniska produkter

Den hälso- och sjukvårdspersonal (SOSFS:2008:1 kap 3§8) med tillägg 2013:6) som ska använda och hantera medicintekniska produkter och, till dessa, anslutna informationssystem ska ha kunskap om

1. produkternas funktion
2. riskerna vid användning av produkterna på patienterna
3. hantering av produkterna
4. vilka åtgärder som behöver vidtas för att begränsa en vårdskadas omfattning, när en negativ händelse har inträffat.

I Örebro kommun tillämpar hälso- och sjukvårdspersonalen riskanalys. Det är också den behandlande legitimerade yrkesutövaren inom hälso- och sjukvården som gör bedömning om uppgiften kan klassas som egenvård - se riktlinje för egenvård.

Förskrivarutbildning

Förskrivaren skall bedöma brukarens behov i ett helhetsperspektiv. Detta skall göras utifrån tillgänglig evidens, brukarens livsområden och delaktighet. I förskrivaransvaret ligger att på ett etiskt sätt fullfölja alla moment i förskrivningsprocessen. Personal som förskriver medicintekniska produkter skall genomgå förskrivarutbildning

Förskrivarutbildning för förskrivare av omvårdnadshjälpmedel och personligt utskrivna hjälpmedel

Förskrivningen av ett omvårdnadshjälpmedel/personligt hjälpmedel är en del i vård omsorg och rehabiliteringsprocessen där brukaren och anhöriga är delaktiga.

En plan skall dokumenteras och vara ett stöd för hela teamet i rehabiliteringsprocessen. Nyttan av hjälpmedlet skall mätas mot uppsatta mål, och vara en grund för kunskapsutvecklingen inom området.

<http://www.hi.se/utbildningar/webbutbildningar/forskrivningsprocessen>

Avvikelsehantering

Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen skall rapportera till vårdgivaren om en patient i samband med hälso- och sjukvård drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom (Lag 1998:531 kap 2§7).

Om en negativ händelse eller ett tillbud inträffar med en medicinteknisk produkt ska rutinerna för avvikelsehantering följas (SOSFS 2005:12 kap 4§6). En utredning ska snarast inledas och en bedömning göras huruvida det inträffade ska anmälas. Produktidentiteten ska säkerställas för varje medicinsk produkt som har varit inblandad i en negativ händelse eller tillbud, produkten ska tas tillvara för att möjliggöra en fortsatt utredning av händelsen eller tillbudet.

Medicinskt ansvariga (MAS/MAR) ansvarar för att anmäla händelser med medicintekniska produkter till tillverkare och Läkemedelsverket. Har patienten drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av en allvarlig skada eller sjukdom ska också en anmälan enligt Lex Maria göras till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Förskrivningsprocessen

Den som förskriver, utlämnar eller tillför en medicinteknisk produkt (SOSFS 2008:1 kap 3§9 med tillägg 2013:6) till en patient ansvarar för att brukaren kan använda och hantera produkten på avsett sätt. Detta sker i en förskrivningsprocess där följande moment ingår:

1. Prova och anpassa produkten till patienten.
2. Samordna produkten med eventuellt tidigare till patienten förskrivna, utlämnade eller tillförda produkter
3. Bedöma behovet av anpassning av patientens hemmiljö för att produkterna ska kunna fungera tillsammans på ett säkert sätt
4. Ansvara för att säkerhetsåtgärder vidtas för anpassning av hemmiljön, om det behövs
5. Informera användaren om hur produkten ska användas och åtgärder som ska vidtas i enlighet med tillverkarens säkerhetsföreskrifter
6. Instruera och träna användaren
7. Se till att produkten registreras i vårdgivarens system för underhåll
8. Följa upp och utvärdera förskrivningen, utlämnandet eller tillförandet till patienten fram till dess behovet upphört eller ansvaret för patienten har tagits över av någon annan.

Ansvarsfördelning i Örebro län

Ansvaret regleras i ett avtal: Ansvarsfördelning medicintekniska produkter mm mellan Region Örebro Län och kommunerna i Örebro län daterad 2006-11-08 <http://www.regionorebrolan.se/sv/Halsa-och-varld/For-varldgivare/VVF-sidan/Amnesomraden/Medicintekniska-produkter/Hantering-i-kommunen/>

Ansvarsfördelningen kompletteras med en Riktlinje i länet för hantering av medicintekniska produkter daterad 2010-01-22 där ansvarig för anskaffning, användning/ utbildning, underhåll och omdisponering/ utrantering tydliggörs.

De medicintekniska produkterna har följande indelning:

Undersökningsutrustning – respektive huvudman har ansvar för undersökningsutrustning utifrån den verksamhet de bedriver.

Behandlingshjälpmedel – respektive huvudman har ansvar för behandlingshjälpmedel utifrån den verksamhet de bedriver. Behandlingshjälpmedel som förskrivs av personal vid landstingets sjukhuskliniker och vårdcentraler till patienter i öppen vård i samband med behandling, t ex. behandlande madrasser, morfinpump, bekostas av landstinget. I behandlingshjälpmedel ingår även sårvårdsprodukter och förbandsmaterial samt inkontinenshjälpmedel där kostnaden fördelas mellan kommun och landsting.

Omvårdnadshjälpmedel - definieras som de hjälpmedel som behövs för att vårda människor med olika funktionshinder, t.ex. vårdstäng, personlyft, hygienstol etc. Omvårdnadshjälpmedel förskrivs till medborgare i Örebro kommun. Förskrivningen görs av arbetsterapeut/ i enstaka fall av sjukgymnast. Omvårdnadshjälpmedel bekostas av kommunen. De distribueras, lagerhålls, repareras, besiktas och rekonditioneras av Praktikcentrum Natur och miljö Vuxenutbildning och arbetsmarknad/Enheten för Omvårdnadshjälpmedel Argongatan 29 B Örebro kommun. Förskrivarinformation och artikelförteckning finns på kommunens intranät under hälso- och sjukvård.

Personliga hjälpmedel för det dagliga livet - individuellt utprovade hjälpmedel. Definitionen är att brukaren själv använder hjälpmedlet med eller utan hjälp av annan person. Personliga hjälpmedel bekostas av landstinget och distribueras av Centrum för hjälpmedel. Landstinget är ägare av hjälpmedlen, Information finns på landstingets hemsida www.regionorebrolan.se. Förskrivning kan göras av kommunalt anställda arbetsterapeuter.

Upphandling sker i samarbete i Örebro län kommuner

De produkter som köps in till verksamheterna ska vara upphandlade produkter. Medicinskt ansvariga ska medverka till att formulera krav när medicintekniska produkter ska upphandlas.

Ansvarsfördelning för medicintekniska produkter/hjälpmedel i Örebro kommun

Hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens och ansvar

Verksamhetschefen ansvarar för:

att den hälso- och sjukvårdspersonal som ska använda och hantera medicintekniska produkter och, till dess, anslutna informationssystem ska ha kunskap om

1. produkternas funktion
2. risker vid användning av produkterna på patienter
3. hantering av produkterna
4. vilka åtgärder som behöver vidtas för att begränsa en vårdskadas omfattning, när en negativ händelse har inträffat

Enhetschefens ansvarsområde är:

Inköp

- att endast av kommunen upphandlade produkter köps in,
- att samråda med arbetsterapeut, sjuksköterska när medicinteknisk utrustning ska köpas in.

Leverans installation och kompetens

- att leveranskontroll och montering/installation utförs av kompetent personal
- att personalen har de kunskaper som fordras så att produkterna hanteras på ett riktigt sätt
- att personal som hanterar personlyftar har gällande förflyttning/lyftkörkortsutbildning i Örebro Län

Användning, hantering och skötsel

- att det upprättas lokala rutiner för skötsel och underhåll av medicinteknisk utrustning enligt tillverkarens anvisningar
- att personalen har utbildning i hur produkterna används och sköts
- att sjuksköterskor/arbetsterapeuter får tid att instruera personalen

Underhåll och reparation

- att underhåll och reparationer utförs av behörig och kompetent personal för respektive hjälpmedelsgrupp
- att informera ansvarig när fel eller brist uppmärksammas på ett hjälpmedel

Utrangering

- att kontakta Enheten för omvårdnadshjälpmedel för bedömning av utrangering av omvårdnadshjälpmedel,
- att medicintekniska produkter utrangeras när de av säkerhetsskäl inte längre kan/bör användas eller går att reparera.

Om medicintekniska produkter finns i verksamheten som är inköpta för ett speciellt ändamål som t ex träningshjälpmedel är det enhetschefens ansvar att se till att dessa produkter är patientsäkra och får översyn efter de anvisning som tillverkaren föreskriver.

Sjuksköterskans ansvarsområde är:

Inköp

- att bistå enhetschefen vid inköp av medicintekniska produkter till enheten

Leverans installation och kompetens

- att produkten är kontrollerad efter tillverkarens givna instruktioner innan den tas i bruk
- att kontrollera att bruksanvisning på svenska finns tillgänglig för den som ska använda produkten
- att förskrivningsprocessens alla delar genomförs
- att personal och anhöriga har kunskaper om hur produkten hanteras

Användning, hantering och skötsel

- att bistå enhetschef i utarbetandet av lokala rutiner för skötsel och underhåll
- att medverka i skötsel och underhåll enligt lokala rutiner
- att uppföljningsrutiner finns för medicintekniska produkter i verksamheten

Underhåll och reparation

- att vara uppmärksam på när en produkt behöver repareras
- att kontrollera utförs enligt tillverkarens anvisning
- att bistå enhetschef vid upprättandet av lokala rutiner för skötsel och underhåll
- att följa lokala rutiner för medicintekniska produkter

Utrangering

- att vara uppmärksam på när en produkt behöver utrangeras och informera enhetschef.

Arbetsterapeutens ansvarsområde är:

Inköp

- att förskriva omvårdnadshjälpmedel enligt förskrivningsprocessen
- att bistå enhetschefen vid inköp

Leverans installation och kompetens

- att produkten är kontrollerad efter tillverkarens givna instruktioner innan den tas i bruk
- att kontrollera att bruksanvisning på svenska finns tillgänglig för den som ska använda produkten

- att förskrivningsprocessens alla delar genomförs
- att personal och anhöriga har kunskaper om hur produkten hanteras

Användning, hantering och skötsel

- att bistå enhetschef i utarbetandet av lokala rutiner för skötsel och underhåll
- att instruera den enskilde, närstående och/eller omvårdnadspersonal i hantering, skötsel och underhåll
- att uppföljningsrutiner finns för medicintekniska produkter i verksamheten
- att medverka i skötsel och underhåll enligt lokala rutiner

Underhåll och reparation

- att vara uppmärksam på när en produkt behöver repareras
- att kontrollera utförs enligt tillverkarens anvisning
- att bistå enhetschef vid upprättandet av lokala rutiner för skötsel och underhåll
- att följa lokala rutiner för medicintekniska produkter

Utrangering

- att vara uppmärksam på när en produkt behöver utrangeras och informera enhetschef/ Enheten för omvårdnadshjälpmedel/ Centrum för hjälpmedel.

Hjälpmedelskonsulents ansvarsområde är:

Att tillsammans med Medicinskt ansvarig för rehabilitering bestämma det sortiment av omvårdnadshjälpmedel som Örebro kommun ska tillhandahålla utifrån länets upphandlingsavtal.

Att ge stöd till förskrivare om upphandlade omvårdnadshjälpmedel och undervisning av det upphandlade sortimentet. Att samverka med Enheten för omvårdnadshjälpmedel och göra upp rutiner för hantering av omvårdnadshjälpmedel. Att delta i de upphandlingar som sker i länet av omvårdnadshjälpmedel. Hjälpmiddelskonsulents ansvarar också för att regelbundet sammanställa statistik av flödet av omvårdnadshjälpmedel.

Inköp

- inköp av upphandlade omvårdnadshjälpmedel samt reservdelar
- att anpassningar av produkter sker tillsammans med upphandlade firmor och att specialanpassningar undviks
- att tillsammans med förskrivare bedöma behov av taklyftar och fatta beslut angående offerter och inköp
- om inköp ska ske utanför sortimentet diskutera detta med MAR

Användning, hantering och skötsel

- att regelbundet ge information och råd till förskrivare om omvårdnadshjälpmedel
- att regelbundet informera förskrivarna via nyhetsbrev

- att diskutera med firmor om svårigheter och felaktigheter som uppkommer i handhavande hantering och skötsel av omvårdnadshjälpmedel
- att tillsammans med enheten för omvårdnadshjälpmedel utarbeta rutiner för tydliggörande av användning, hantering och skötsel

Underhåll och reparation

- tillsammans med personalen på enheten för omvårdnadshjälpmedel göra upp rutiner för rengöring, reparation och underhåll av respektive grupp av omvårdnadshjälpmedel

Utrangering

- Hjälpmedelstekniker kan utränga hjälpmedel som inte är patientsäkra, om teknisk bedömning erfordras tillsammans med hjälpmedelstekniker.

Hjälpmedelsteknikers ansvarsområde är:

Användning, hantering och skötsel

- distribution av omvårdnadshjälpmedel till de depåer och adresser som förskrivaren angivit
- att korrekta omvårdnadshjälpmedel levereras ut i verksamheten
- att reparera omvårdnadshjälpmedel när behov påkallats
- att rapportera till förskrivare om det finns risker eller svårigheter med leverans eller installation
- vid leveranser av omvårdnadshjälpmedel som behöver monteras ska detta ske enligt rutin på ett patientsäkert sätt, vid tveksamhet kontaktas förskrivaren
- byte av produkt får inte ske utan förskrivarens medgivande
- att vid behov ge information om tekniska detaljer och handhavande av omvårdnadshjälpmedel till förskrivare, patienter anhöriga och personal
- att diskutera med firmor om svårigheter och felaktigheter som uppkommer i handhavande hantering och skötsel av omvårdnadshjälpmedel
- att de anpassningar av produkter som sker görs tillsammans med upphandlade firmor, så att specialanpassningar utförda av Örebro kommun inte förekommer.

Underhåll och reparation

- följa rutiner för rengöring, reparation och underhåll av respektive grupp av omvårdnadshjälpmedel
- att ansvara för att rekommenderade intervaller för besiktning och service av sängar, personlyftar och duschbåror, utförs enligt rutin

Utrangering

Endast hjälpmedelstekniker från Enheten för omvårdnadshjälpmedel får utränga vårdsängar, personlyftar, duschbåror och hygienstolar.

- att produkterna utrangeras när de av säkerhetsskäl inte längre kan/bör användas eller går att reparera,
- att om ett omvårdnadshjälpmedel utrangeras ansvara för att tillsammans med förskrivaren/enhetschefen ersätta den med en funktionsduglig.
- Att utrangeringen sker utifrån ett lönsamhetsperspektiv angående reservdelshantering och beräknad livslängd utifrån funktionalitet och miljöaspekter.
- Avseende produkter som utrangeras har hänsyn tagits till gällande garantitid, reservdelskostnad, beräknad arbetstid, tvätt, rekonditionering, reparation, beräknad livslängd samt teknisk erfarenhet av hjälpmedelstekniker
- utrangering av omvårdnadshjälpmedel ska ske på ett miljömässigt säkert sätt
- Användningstiden för omvårdnadshjälpmedel varierar beroende på hantering och användningsfrekvens samt produkternas konstruktion och egenskaper. Ett riktmärke för utrangeringstid är 15 år.

Medicinskt ansvarigs ansvarsområde är:

- att de medicintekniska produkterna som finns i verksamheterna är patientsäkra
- att gränsen mellan regionens och kommunens ansvar för medicintekniska produkter är tydliga
- att tillsammans med hjälpmedelskonsulent besluta om inköp utanför upphandlat sortiment
- att medicintekniska produkter som köps in är patientsäkra
- att anpassningar av produkter sker tillsammans med upphandlade firmor och att specialanpassningar inte förekommer
- att erfarenheter från händelser med hjälpmedel uppmärksammas och används i patientsäkerhetsarbetet
- att ansvara för att rapportering av allvarliga händelser med hjälpmedel sker till IVO och läkemedelsverket.

Underhåll och reparation

MAS

- att det finns möjlighet att kontakta Medicinsk teknik inom Region Örebro Län för reparationer och kontroll av undersökningsutrustning. Betalning sker enligt Örebro Regions taxa.

MAR

- att medicintekniska produkter hanteras av utbildad personal
- att det finns utbildad personal för underhåll och reparation av de upphandlade omvårdnadshjälpmedel som finns i verksamheten
- att besiktare av personlyftar har av upphandlade firmor godkänd utbildning för detta

- att besiktning/service av vårsängar görs av upphandlade firmor godkända besiktare
- att rutiner finns för *underhåll och reparation när ett hjälpmedel ägt av Region Örebro Län är trasigt*. Rutiner för service och underhåll för personliga hjälpmedel är Region Örebro Läns ansvar.

Utrangering

- att ha det yttersta ansvaret för att en produkt som inte är patientsäker utrangeras, i samverkan med enheten för omvårdnadshjälpmedel.

Omvårdnadspersonal ansvarsområde är:

Leverans installation och kompetens

- att påkalla uppmärksamhet när de misstänker att ett hjälpmedel inte är korrekt installerat
- att använda de kunskaper de erhållit i förflyttnings/lyftkörkursundervisningen, att begära ny undervisning/instruktion om osäkerhet föreligger

Användning, hantering och skötsel

- att medverka vid skötsel och underhåll enligt lokalt uppgjorda rutiner - se befintliga rutiner
- att vid behov efterfråga utbildning

Underhåll och reparation

- att vara uppmärksam på om en produkt behöver repareras samt att kontroller utförs enligt tillverkarens anvisning
- att informera ansvarig arbetsterapeut om de upptäcker fel eller brist på ett hjälpmedel
- att bistå enhetschef vid upprättandet av lokala rutiner för skötsel och underhåll
- att följa lokala rutiner för medicintekniska produkter

Centrum för hjälpmedels ansvarsområde finns beskrivet på: CFH

Referenser

Litteratur

SOSFS. 2008:1 med tillägg 2013:6. *Användning av medicinska produkter i hälso- och sjukvården*. Stockholm: Socialstyrelsen.

SOSFS 2011:9. *Ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården*. Stockholm: Socialstyrelsen.

SOSFS 2009:763. *Bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård*. Stockholm Socialstyrelsen.

SFS. 1977:1160. *Arbetsmiljölagen*. Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet.

SFS. 1982:763. *Hälso- och sjukvårdslag*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS. 1998:531. *Lagen om yrkesverksambet på hälso- och sjukvårdens område*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS. 2014:821. *Patientlag*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS. 2010:659. *Patientsäkerhetslagen*. Stockholm: Socialdepartementet.